

Попова Т. І.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РІЗНОРІВНЕВОГО ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ У ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Професійна освіта на сучасному етапі розвитку суспільства набуває особливого значення для конструктивного відродження в країні промисловості, в тому числі й швейної. У зв'язку з цим пріоритетним напрямком в стратегії її поточного та перспективного розвитку являється підвищення якості професійної освіти. Однією з умов, які визначають стратегію розвитку професійного навчання виступає диференційований підхід до змісту праці. Дана стратегія приводить до ускладнення організації виробничого навчання та посилює його недоліки: обмежений час для формування якісних професійних навичок, невідповідність процесу навчання процесу професійної діяльності. Диференційований підхід як спосіб перетворення дає можливість позбутись недоліків та створити педагогічні умови для якісного розвитку процесу виробничого навчання.

У роботах вчених диференційований підхід та диференційоване навчання розглядаються, як наукова проблема, але не як засіб підвищення якості процесу виробничого навчання, розвитку компонентів, забезпечення єдності індивідуалізації та професіоналізації.

Встановлено, що диференційований підхід до педагогічного процесу як засіб перетворення його об'єктів носить системний характер та зумовлений самими об'єктами. Крім того, діагностика та диференціація як гносеологічні операції мають аналогічну структуру та принципи, котрі визначають дії інтеграції та індивідуалізації як кінцевих результатів диференційованого підходу в залежності від мети. Якщо метою диференційованого підходу є організація різнорівневого виробничого навчання майбутніх робочих, та його кінцевим результатом буде індивідуалізації через перетворення змісту, технології, організації. Для їх перетворення поетапно використовується уся сукупність компонентів диференційованого підходу. Використання диференційованого підходу у навчанні забезпечується організаційно-педагогічними умовами - умовами які забезпечать успіх реалізації мети, та дозволять здійснити процес виробничого навчання з метою найбільш

успішного вирішення завдань по професійно-практичній підготовці та визначити зміст, методи та засоби навчання в залежності з основним дидактичним принципам.

До основних організаційно-педагогічних умов організації різнорівневого виробничого навчання віднесено:

1. Аналіз змісту навального матеріалу передбачає розробку поурочно-тематичного плану, що дозволить створити струнку систему уроків та уникнути недоліків у часі; розробку планів уроків з певної теми на прикладі різнорівневого виробничого навчання.

2. Розробка технології застосування різнорівневого виробничого навчання. Передбачає розширення навчальної програми за рахунок раціональної навчально-пізнавальної діяльності учнів та діагностику навчальної групи, яка в свою чергу

виявляє диференційовані групи по ступінню готовності до оволодіння обов'язкової частини змісту виробничого навчання: I – висока (сильна), II – низька (слабка).

3. Розробка матеріально-технічного та дидактичного забезпечення навчального процесу. Не менш важливу роль, як відомо грають засоби навчання. Комплексне методичне забезпечення (КМЗ) – це розробка та створення оптимальної системи навчально-методичної документації та засобів навчання, необхідних для повного та якісного навчання предметам (професіям) в рамках часу, що відведений навчальним планом. При впровадженні різнорівневого виробничого навчання «сильні» та «слабкі» групи мають різнорівневі завдання, різної складності, виконання яких потребує використання певних дидактичних засобів навчання (документація письмового інструктування. Використання документації письмового інструктування; плакати, погодинні картки-завдання на урок, ТК). Для учнів слабкої групи пропонується використання плакатів, більш детальнішої документації письмового інструктування – ІТК, натуральних зразків кишень, деталей крою бортів та рукавів; демонстрацію трудового процесу (як майстром, так і з використанням відеофільмів).

4. Діагностика рівня успішності учнів групи, розподілення їх за рівнями. Для діагностики рівня знань учнів потрібно визначити з якою метою вона проводиться, або визначити функції контролю, до яких відносять:

- контролююча (здійснення цілеспрямованого керування процесом навчання необхідний оперативний зворотний зв'язок. Перевірка знань дає інформацію про хід пізнавальної діяльності учнів, про те, як іде засвоєння для визначення можливостей подальшого просування в оволодінні змістом освіти. Викладач або майстер запитує в себе, при негативних результатах навчання учнів, які причини, у чому винен сам, які треба зробити висновки для подальшої педагогічної праці. Інформацію про свої успіхи чи не успіхи отримує й сам учень).
- навчальна (сприяє більш глибокому засвоєнню програмового матеріалу).
- діагностико-керуюча, що допомагає виявити причини труднощів, які виникають в учня при навчанні, прогалини у знаннях та вміннях, і визначити конкретні шляхи усунення недоліків.
- стимулюючо-мотиваційна (оцінювання навчальних досягнень повинно стимулювати бажання учнів поліпшувати свої результати, само реалізовуватися в навчанні).
- розвивальна, яка вимагає спрямування оцінювання на формування самостійного творчого мислення учнів, умінь робити висновки, узагальнювати знання у змінених або нових ситуаціях, визначати головне та інше.

Отже, враховуючи наявний рівень розвитку визначених «сильної» та «слабкої» груп, головне правильно стимулювати розвиток учнів у ході контролю. Необхідно: а) щоб учень розумів, що від нього вимагають; б) щоб учень не мав сумнівів у необхідності знань; в) щоб учень був упевнений, що зможе досягнути необхідне, що бажаний рівень знань залежить лише від нього самого, його старанності.

Таким чином, діагностика рівня знань учнів з виробничого навчання є важливим компонентом диференційованого підходу, на основі якого впроваджується різнорівневе виробниче навчання.